

Bělohradské listy

Vydáno 23. 10. 2020 • Ročník XX • Cena 16 Kč

5 / 2020

Objektivem Bělohradských listů

Foto: Petr Laušman, Ladislav Snuchlík, Václav Lejdar, Alena Fléglová

Život jako v pohádce aneb Maminko, budou letos Vánoce?

Poslední dobou mám (zvlášť při sledování televizních zpráv) pocit, že žijeme v pohádce. Vůbec vám nemusím prozrazovat ve které, protože hlášky z ní jsou notoricky známé. Zprávy, o kterých mluvím, se samozřejmě týkají koronaviru a pro nás, co nesedíme u televize celý den, ale pouštíme si ji jen občas, vyznívají naprosto chaoticky. Nebo ne?

Dověděla jsem se, že „trasování“ při prudkém nárůstu onemocnění naprosto selhalo, takže teď připomíná známé: „Našli?“

„Nenašli!“

„Našli?“

„Nenašli!“

A neustále pozměňovaná a nově vyhlášená vládní opatření působí tak chaoticky, že připomínají: „Odvolávám, co jsem odvolal, a slibuji, co jsem slíbil.“

K chaosu rovněž přispívá, že k problémům, které se týkají tak specifického medicínského oboru, jakým je virologie, se cítí povolání zasvěceně hovořit herečky, zpěváci nebo zubaři.

Národ se nám rozdělil na tři skupiny. Ta největší, takzvaně „normální“ chápe, že se zdravotní opatření vyhlášená a dodržovat musí. Že je to sice nepříjemné, ale čím budeme ukázněnější, tím lépe a rychleji je zvládneme. V březnu jsme to zvládli perfektně, teď je situace, bohužel, jiná.

Druhou skupinou obyvatel jsou ti naprosto vyděšení, kteří už řadu měsíců nevyšli z domu nebo bytu. Mají neustále zapnuté zprávy a psychicky jsou na dně. Na malých městech a vesnicích se prakticky nevyskytují, neboť tam komunikace mezi lidmi funguje, ale ve velkých městech, speciálně v anonymitě sídlišť, je jich dost.

Třetí skupinou jsou popírači všeho. Žádný virus neexistuje, je to jen spiknutí a všechny zprávy o tisících mrtvých jsou falešné. Proto je nošení roušek zcela zbytečné a navíc krajně nezdavé. Prosím vás, vy, kteří ten názor zastáváte, držte se ho! Vždycky a všude. Zvlášť na něj nezapomeňte u okamžiku, kdy vás, vaše dítě nebo vaši maminku povevou na operační sál. Tam chirurgovi nekompromisně sdělte, že si má tu roušku sundat. Že vy na ni nevěříte, protože je úplně k ničemu. Když důsledně, tak důsledně. Všechny zdravotníky, kteří se pod maskami dobrovolně „dusí“ už desítky let před koronavirem, to určitě potěší.

Všechny civilizované země zavedly restriktivní opatření. V drtivé většině mnohem přísnější než u nás. Ta naše jsou vzdor nárůstu skutečně nemocných a hospitalizovaných pořád benevolentní. Přesto (zvlášť na sociálních sítích) vyvolávají řadu tak nenávistných reakcí, že z nich mrazí. Nevím, jestli by se ty nenávistné reakce zmírnily, kdyby si vládní úředníci dali práci a vysvětlili národu, PROČ se ta opatření dělají. Ale „normální“ občanům, kteří v sobě žádnou nenávist nemají, by to určitě pomohlo. Spouště lidí totiž vrtá hlavou třeba to, proč jsou zakázána představení, kde se zpívá. Kdyby se jim dostalo logického vysvětlení, možná by přestal kolovat internetem i vtip o ševci, který si odbíhá zazpívat do země krále Miroslava. No a jsme zase zpátky v pohádce. Pořád v té samé.

Nezbývá než doufat, že to politiky trkne a národu nějaké to vysvětlení podají. Jinak se nám ten pohádkový život může pěkně protáhnout. Třeba až do Vánoc. Mimochodem – Vánoce se zcela určitě zakazovat nebudou. Tedy – zatím...

Hana Marie Körnerová

Život s hudbou Karly Sagan Bytnarové

8

Sourozenci Menčíkovi

10

Vlastimil Čaněk

12

Tvrze a dvory na panství

14

Jan Kodeš

20

Další číslo vyjde: 18. 12. 2020

Fotografie na obálce:

01 Václav Lejdar
Na Lázeňské
24 Václav Lejdar
Podzim

BĚLOHRADSKÉ LISTY – Časopis Bělohradu a okolí

Periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává: Město Lázně Bělohrad. Vychází jako dvouměsíčník.

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čelíš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová, Václav Lejdar, Josef Špúr, Ing. Pavel Šubr, Jaroslav Voves.

Povoleno: MK ČR pod č. E 10901, ISSN 2533-8005

Adresa: Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon, fax: 739 629 482 / 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba, tisk: Tiskárna ARPA, Kotkova 792, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Zeptali jsme se za vás

UPRAVENÁ OTEVÍRACÍ DOBA POŠTA LÁZNĚ BĚLOHRAD OD 1. 10. 2020 Náměstí K. V. Raise 138

PO:	11:00–12:00	13:00–18:00
ÚT:	8:00–12:00	13:00–15:00
ST:	11:00–12:00	13:00–18:00
ČT:	8:00–12:00	13:00–15:00
PÁ:	8:00–12:00	13:00–15:00
SO:	ZAVŘENO	
NE:	ZAVŘENO	

Jak a proč se mění otevírací doba České pošty?

Dovolte mi, abych Vám představil nový systém otevíracích hodin pro veřejnost na pobočkách České pošty. Ten se rozběhne ve Vaší lokalitě od října letošního roku. Jde o zásadní krok, který zachová kvalitu poštovních služeb a zároveň dojde ke zvýšení zákaznické spokojenosti, a to i v případě, pokud by nastala další vlna koronavirové infekce.

Úprava otevírací doby se nám osvědčila už na jaře letošního roku během první vlny onemocnění covid. Snažili jsme se udržet otevřenou pobočkovou síť v maximální možné míře, a abychom toho docílili, došlo k plošné úpravě otevírací doby. Na pracovišti byla pouze jedna skupina zaměstnanců, čímž se snížilo riziko jak pro zaměstnance, tak pro zákazníky, včetně nejzranitelnějších skupin – jako jsou senioři, osoby s vážným onemocněním a podobně. V případě karantény jedné směny se zástup na danou poštu řešil provozně lépe, než by tomu bylo při zachování dosavadní praxe, kdy se na poště během dne střídalo najednou více pracovníků, ale počet otevřených přepážek byl stále stejný. Zákazníci kvitovali zachování provozu poboček, ale nikoliv zkrácení provozní doby. Vzalí jsme si z toho ponaučení a připravili posuvný model otevírací doby, který z dlouhodobé analýzy zákaznických potřeb vyšel jako optimální.

Dojde k nastavení jednotného standardu v rámci celé pobočkové sítě České pošty. V praxi to bude znamenat pravidelné střídání otevírací doby pobočky v průběhu týdne. Změní se tak rozsah týdenní otevírací doby, ale budeme mít otevřený maximální počet přepážek. Bude se jednat o jasný model otevíracích hodin pro veřejnost v jednotlivých dnech během celého týdne. V pondělí a ve středu bude otevřeno v odpoledních hodinách (garantované otevření pošty až do 18 hodin) a v úterý, čtvrtek a pátek v dopoledních hodinách (garantované otevření pošty od 8 hodin). V obcích nad 20 tis. obyvatel bude fungovat vždy jedna hlavní pošta, jejíž stávající rozsah otevíracích hodin pro veřejnost zůstane zachován. Otevírací doba pošt umístěných v obchodních centrech a u pošt s nepřetržitým provozem se rovněž nemění. Přehled pošt, kterých se změny týkají, najdete na www.ceskaposta.cz/oteviraci-doby-provozoven-2020 a od 17. 9. 2020 bude nová otevírací doba zveřejněna také ve vstupních prostorách jednotlivých pošt.

Závěrem Vás chci ubezpečit, že Česká pošta podniká celou řadu dalších opatření proti koronaviru. Aktualizovali jsme pandemický plán, máme v zásobě dostatečné množství ochranných pomůcek a průběžně proškoluje všechny zaměstnance. V maximální míře se snažíme o to, aby provoz poštovních poboček byl zachován i v případě, že vnější okolnosti nebudou příznivé. Změna otevíracích hodin pro veřejnost znamená i uvolnění kapacit pracovníků pro případ, kdy by se navzdory naší péči nárůsta na některé pobočce České pošty přesto objevila a celá skupina jejich zaměstnanců musela do karantény.

Děkujeme za Vaši podporu.

Se srdečným pozdravem

Ing. Miroslav Štěpán, ředitel divize státní poštovní služby

VOLBY DO ZASTUPITELSTVA KRAJE - LÁZNĚ BĚLOHRAD 2020

STRANY	OKRSEK 1	OKRSEK 2	OKRSEK 3	OKRSEK 4	OKRSEK 5	OKRSEK 6	OKRSEK 7	Celkem hlasů	%
ODS + STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ A VÝCHODOČEŠI	85	70	26	52	10	16	22	281	23,85
ANO 2011	83	56	5	55	7	23	23	252	21,39
Česká pirátská strana	61	67	9	42	3	7	16	205	17,40
SPOLU PRO KRAJ	71	43	7	21	1	8	22	173	14,68
Koalice pro KH kraj	44	14	1	8	0	0	3	70	5,94
Spojenci pro Královéhradecký kraj	22	21	1	15	1	1	5	66	5,60
Komunistická strana Čech a Moravy	16	9	1	10	2	3	3	44	3,73
SPD	11	12	0	10	2	4	4	43	3,65
Trikolóra hnutí občanů	4	1	2	5	0	4	1	17	1,44
Demokratická strana zelených	5	4	0	3	0	0	4	16	1,35
ROZUMNÍ - Petr Hannig	4	1	0	2	0	0	1	8	0,67
Volte Pravý Blok www.cibulka.net	1	1	0	1	0	0	0	3	0,25

OKRSEK 1 – Základní škola Lázně Bělohrad

OKRSEK 2 – Hasičská zbrojnice Lázně Bělohrad

OKRSEK 3 - Brtev

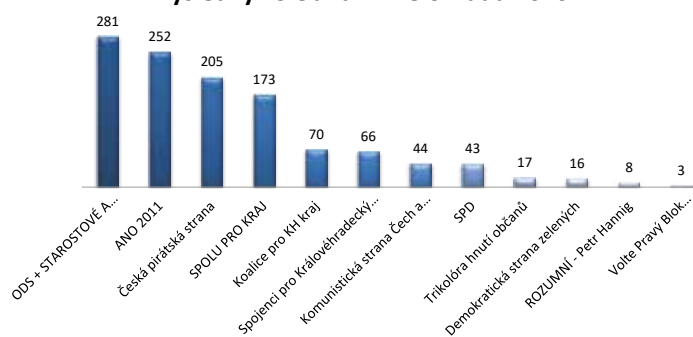
OKRSEK 4 – Horní Nová Ves

OKRSEK 5 – Hřídalec

OKRSEK 6 – Lány

OKRSEK 7 – Prostřední Nová Ves

Výsledky voleb Lázní Bělohradu 2020

Starosta odpovídá

Nemohlo by město pořádat více kulturních akcí pro mladé, hlavně koncerty rockových skupin v zámeckém parku nebo v Bažantnici?

Dost často slyšíme tento názor, že bychom měli v zámeckém parku pořádat více rockových koncertů. S vedoucím Městského kulturního střediska panem Stuchlíkem jsme se už vícekrát bavili o možnosti rozšíření počtu koncertů v zámeckém parku. Nedomníváme se ale, že zámecký park je vhodné místo pro pořádání rockových koncertů s jejich koncem v době nočního klidu. V minulosti jsme několikrát řešili připomínky občanů bydlících v blízkosti zámeckého parku k hluku z kulturních akcí a dohodli jsme se, že počet akcí, a hlavně koncertů s vyšší hladinou hluku, nebudeme zvyšovat. Pro rockové koncerty jsou určitě vhodnější amfiteátry mimo bytovou zástavbu, jako tomu je na řadě míst v okolí. V zámeckém parku chceme zachovat tradiční akce (Mezinárodní folklorní festival „Pod Zvičinou“, Country festival „Pod Hůrou“, další cca 2–3 koncerty (i rockové), Slavnosti jablek a cibule, divadelní představení, akce hasičů atd.). V lázeňském parku Bažantnici, který je v majetku místních lázní, pořádáme akce Bažantnice ještě žije, nedělní koncerty a Strašidelnou Bažantnici. Bažantnice je ve vnitřním lázeňském území a podle lázeňského zákona by se v něm neměly pořádat hlučné akce.

Jak to vypadá se stavbou nového městského úřadu? Slyšel jsem, že se uvažuje i o rekonstrukci budovy středního odborného učiliště nebo spořitelny.

Na jaře 2018 byla ukončena architektonická soutěž na nový městský úřad a úpravu severní části náměstí. Smlouva na zpracování projektové dokumentace byla nakonec podepsána s architektonickou kanceláří, jejíž návrh se umístil na 3. místě, neboť vítězný návrh překračoval stanovené náklady a druhý nesplňoval podmínky územního plánu. V současné době máme stavební povolení, je kompletně dokončena projektová dokumentace a vysoutěžen technický dozor investora na stavbu. Ten nyní zkontroloval projektovou dokumentaci a výkaz výměr a připomínky jsou zpracovávány do zadávací dokumentace pro výběrové řízení na zhotovitele stavby. V nejbližší době vyhlásí rada města toto výběrové řízení a dle jeho výsledků (především výsledné ceny) rozhodne zastupitelstvo města, zda akci zařadí do rozpočtu města, nebo zda zvolí jiný postup. Podle oceněného výkazu výměr činí náklady na stavbu budovy nového úřadu bez DPH cca 44 miliony Kč, úprava okolí včetně inženýrských sítí, doplňkových staveb, parkovacích míst a vybavení úřadu cca 18,5 mil. Kč a úprava náměstí včetně inženýrských sítí, parkovacích míst a kašny cca 11,5 mil. Kč. Předpokládám, že akce

by se realizovala během let 2021 až 2023, takže náklady by se takto rozložily a nezatížily by tolik jednorázově rozpočet města. Město má nyní na účtech zhruba 55 milionů Kč a nemá prakticky žádný úvěr. Na část nákladů na stavbu si tedy může vzít bez problémů úvěr. Negativem je složitý odhad budoucích příjmů města v dalších letech z důvodu pandemie covidu-19.

Také slyším názory, že radnice by mohla být v budově spořitelny, když Česká spořitelna ukončila v našem městě svoji činnost, nebo v budově školy středního odborného učiliště, když škola zřejmě směřuje k zániku. Na rekonstrukci budovy spořitelny na byty a nebytový prostor v přízemí (po ukončení činnosti úřadovny České spořitelny o něj má zájem např. provozovatel kavárny) máme zpracovanou kompletní projektovou dokumentaci. Rekonstrukce bez vnitřního vybavení je oceněna částkou 35 mil. Kč bez DPH a domnívám se, že při rekonstrukci na městský úřad budou náklady ještě vyšší a budova nikdy nebude vyhovovat potřebám úřadu jako nový objekt. Navíc v okolí chybí parkovací místa.

Co se týče školy středního odborného učiliště, tak město by ji při splnění určitých podmínek (20 let zákaz prodeje, využití ve veřejném zájmu, zákaz pronájmu nebo příjmů z budovy) mohlo získat od Královéhradeckého kraje bezúplatně. Budova je zateplená (vyměněná okna a zateplená fasáda). Na druhou stranu je budova příliš velká pro městský úřad, její vnitřní dispozice nejsou příliš vhodné pro městský úřad a veškeré rozvodby atd. jsou původní z konce 70. let minulého století. Rekonstrukce by tak byla finančně nákladná a podobně jako u spořitelny nebude nikdy vyhovovat potřebám úřadu jako nová budova. Domnívám se, že bychom měli spíše jednat s krajem, aby v budově školy zůstalo školské zařízení, případně aby zde vzniklo zařízení sociálních služeb (např. domov důchodců).

Ze všech těchto důvodů jsem přesvědčen, že zastupitelstvo města by mělo rozhodnout o stavbě nového úřadu v čele náměstí. Toto čelní místo, kde nyní při pohledu z náměstí je vidět pouze štít bytového domu, by mělo být zakončeno reprezentativní budovou s vhodně upraveným okolím. A právě úřad je pro toto místo nejvhodnější, vždyť města obvykle umísťovala radnice na takováto čelní mis-

ta (viz v okolí Hořice, Nový Bydžov, Hostinné atd.). Navíc s akcí je spojena rekonstrukce severní části náměstí, kde je dnes nevhledná asfaltová plocha. Asfaltová by zde zůstala pouze průjezdná komunikace, parkovací plochy by byly vymezeny a vydlážděny žulovými kostkami a prostor by byl doplněn kašnou a zelení. Určitě protiargument budou náklady, ale město zvládlo např. rekonstrukci školy za téměř 80 mil. Kč, výstavbu kanalizací a vodovodů za více než 150 mil. Kč nebo v poslední době rekonstrukci a dostavbu sportovního areálu za více než 40 mil. Kč. Proto se domnívám, že bychom měli jako další významnou investiční akci ve městě zvolit právě stavbu nové radnice a úpravu severní části náměstí K. V. Raise.

Pavel Šubr, foto: Ladislav Stuchlík

ZM informuje

27. srpna se uskutečnilo v kulturním sále lázní mimořádné zasedání zastupitelstva města svolané na základě žádosti 6 zastupitelů. Zastupitelé nejprve projednali podání žádosti na Královéhradecký kraj o bezúplatný převod areálu Kotykovy mlýna s využitím jako provozní, skladovací a administrativní zázemí technických služeb, sberný dvůr a deponie materiálu. Podání žádosti bylo po delší diskuzi 9 hlasy schváleno. Poté se zastupitelé zabývali podáním žádosti na kraj o bezúplatný převod budovy středního odborného učiliště a sportovní haly s využitím jako zázemí veřejné správy (Městský úřad Lázně Bělohrad), sociálních služeb, školství a sportu. I zde proběhla dlouhá diskuse, po níž nebylo podání žádosti schváleno (pro hlasovalo 6 zastupitelů).

Další zasedání zastupitelstva města se uskutečnilo **23. září v sokolovně**. Po zprávách kontrolního a finančního výboru a rady města zastupitelé schválili prodeje pozemků p.č. 1263/68 a 1263/69 v k.ú. Horní Nová Ves, prodej pozemku p.č. 564/13 v k.ú. Lázně Bělohrad a prodej části pozemku p.č. 220/2 v k.ú. Lázně Bělohrad. Rovněž schválili podání žádosti o bezúplatný převod st. p.č. 134/2 a budovy bez č.p. v k.ú. Lázně Bělohrad (bývalá tenisová klubovna v Bažantnici) na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Dlouhá diskuse se rozvinula u žádosti společnosti Devecia o přehodnocení stanoviska o neprodloužení termínu zahájení stavby bytového domu za bývalou lesní správu na pozemcích p.č. 102/3 a 102/4. Zastupitelé nakonec 8 hlasy schválili revokaci svého usnesení z 13. května a prodloužili společnost Devecia termín zahájení stavby do 30. června 2021. Poté schválili uzavření dohod o narovnání s majiteli pozemků v Brtvi, na nichž údajně chyběla ornice, vzali na vědomí rozpočtová opatření č. 10, 11 a 12/2020, schválili poskytnutí dotace z rozpočtu města FS Hořeňák a Hořeňáček, z. s., ve výši 120.000 Kč a vzali na vědomí petici za zklidnění provozu, bezpečnost chodců a omezení nákladní automobilové dopravy nad 12 tun ve městě a kroky uskutečněné v této oblasti vedením města.

Pavel Šubr

Jiří Groh

Jiří Šubr

Na to, že jsou na světě náhody, které by člověk ani nevymyslel, si vzpomenu pokaždé, když jdu na bělohradském hřbitově kolem náhrobku s portrétem kluka v hornické uniformě. U něj je nápis, že tam leží havír Jiří Šubr, s datem 30. 7. 1962. Zaujalo mě to, protože jsem takovou uniformu nosil jako hornický učeň také. A tady začíná můj příběh.

V šedesátých letech dvacátého století se minulý režim snažil, aby lidé odešli z hospodářství do průmyslu. Když jsem vycházel z deváté třídy, byla situace jiná, buď to doly, nebo zemědělství. V té době jezdili po školách náboráři z Východočeských uhelných dolů. Když se dozvěděli, že mám celkem pěkné známky, řekli, že by mi umožnili po vyučení udělat baňskou školu v Kladně.

Nastoupil jsem tedy do hornického učiliště v Malých Svatoňovicích. Ve třetím ročníku jsem fíral na dole Jan Šverma v Žacléři. Jednou, když jsem přijel domů, přišel ke mně táta a se slzama v očích mi říkal, že mluvil se svým bývalým kolegou z bělohradských lázní panem Šubrem. Ten se ho ptal, kam dal syna do učení. Když mu otec řekl, že do dolů, řekl mu: „Aby ti kluka nepřivezli v rakvi, jako toho našeho.“ Jako učeň ho to pár roků před tím, než jsem do dolů nastoupil já, zabilo ještě s třemi dalšími horníky při důlním neštěstí právě na dole Jan Šverma.

Asi rok po tomto rozhovoru měla naše parta fírat na pátý patro dolu, kde prý dostaneme další instrukce. Když jsme došli na místo, štajgr nám oznámil, že budeme pokračovat v ražení chodby pár let po závalu, kde to zabilo celou osádku. Protože jsme se mezi sebou znali, kdo odkud je, štajgr se na mě podíval a řekl: „Ty seš taky někde od Bělohradu. Tak tady to zabilo tvýho krajana. Taky učeň. To je teda náhoda, od té doby seš tady druhej z Bělohradu. Budeš pokračovat tam, kde skončil.“ Jak se říká, v tu chvíli by se ve mně krve nedořežalo. Věděl jsem, že se jedná o syna pana Šubra. Klid mi nepřinesla ani ta zakřížovaná chodba s nakreslenou lebkou. Začali jsme v ražbě.

Tátovi jsem to nestihl ani říct, protože se po pár dnech skončilo, kvůli dalšímu závalu, kterému jsme tak tak utekli.

Píšu to také proto, že bych byl rád, kdyby se mi ozval někdo z příbuzných tohoto hornického kolegy, kterého jsem viděl jen na podobizně na náhrobku a pár dní pokračoval v jeho práci, která ho stála život.

Jiří Groh, foto: archiv autora, Ladislav Stuchlík

Kameno-sochání na Peckce

V minulém i letošním roce jste si mohli všimnout, že ve venkovních prostorech hradu Pecka přibýly kamenné sochy. A pokud jste na hrad zavítali v ten správný čas, byli jste i svědky procesu vytváření, kdy na nádvoří různorodá skupina lidí sekala do kamene, stály zde různé umělecké instalace a informační stánek, a tvůrčí práce probíhaly veřejně před vašimi zraky. Dělo se tak proto, že Kamenická huť Chodovice ve spolupráci s hradem Pecka pro vás loni i letos připravily sochařská sympozia spojená s výstavou a dalším kulturním programem. V roce 2019 to bylo sympozium delší, na hradě tvořilo 15 sochařů své figury na téma znamení zvěrokruhu. Vzniklo tak třináct soch zvířetníku od různých autorů do různých variant pís-kovce z blízkého či vzdálenějšího okolí a dvě plastiky doprovodné od organizátorů sympozia. Sochy jsou na hradě vystaveny od května loňského roku, jen z hradu postupně ubývají, neboť výstava je prodejní a krásné dílo z kamene zláká mnohého milovníka umění. Nelze ale říct, že by hrad byl prázdný, neboť během víkendového sekání a dalších krátkých ukázek se mistři Huti tuží i obohacují expozici o menší plastiky a drobné artefakty. Výstava Zvířetník probíhá na hradě Pecka až do konce října 2020, kdy budou plastiky převezeny do soukromých sbírek autorů. Sympozium a výstava Zvířetník byly pořádány za podpory sponzorů, především Kamenolomu Vyhánov, Kamenolomu Lánov-Dubeneč, Kamenolomu Javorka, ale také soukromých firem z oboru – restaurování štuků Akant Art a kamenická projekční kancelář Kámen Engineering Hradec Králové. Za podporu děkujeme i hradu Pecka, městysi Pecka a řadě drobných přispěvatelů z řad mecenášů umění i návštěvníků hradu. Díky všem pomocníkům a podporovatelům bylo možné nejen vytvořit patnáct plastik a zorganizovat dvouletou výstavu, bylo také možné uspořádat bohatý čtrnáctidenní program, kterého se zúčastnily hudební a divadelní soubory, ale také řada českých odborníků na problematiku kamene, archeologie a historie. Program proběhl včetně kamenického workshopu pro několik základních škol, něco se naučit a zkusit si práci s kamenem přišly i děti ze ZŠ a MŠ Pecka.

Letos Kamenická huť Chodovice společně s hradem Pecka uspořádaly menší sympozium Dálky, kde sedm sochařů vytvářelo skutečnou lahůdku: lavičky se sochařskou výzdobou pro trvalé umístění v areálu hradu Pecka. Tématem tvorby byly dálky, kterými prošel Kryštof Harant během svých cest. Sochařská výzdoba laviček tak do areálu hradu symbolicky vrací špetku exotiky, kterou obsahoval Harantův dvůr. Tématy plastik byly Arábie, Egypt, Benátky a Španělsko. První tři jsou destinace, které pan Kryštof navštívil při svém prvním putování, jež zveřejnil ve svém slavném cestopisu. Do Španělska se potom vydal ve službách císaře na diplomatickou cestu, ovšem poutní místa také neopomněl navštívit. Cílem tvorby tak nebylo jen vytvořit čtyři tematické lavičky, ale také alegoricky a sochařsky vystihnout podstatu těchto destinací. Neobvyklou sochařskou výzvu přijalo sedm odvážlivců, vesměs profesionálních sochařů. Lavičky pak vytvářeli v týmech po dvou, výjimečně pak sólo.

Všechny čtyři lavičky vznikly během deseti dní na hradě Pecka a byly pevně osazeny v prostoru nádvoří, brány a věže Veselka. Kolektiv sochařů je daroval hradu a předal veřejnosti k užívání. Kámen na jejich vznik darovala Kamenická huť Chodovice ze svých sbírek, velké poděkování pak patří městysi a hradu Pecka za dary i ochotu pomáhat při organizaci. Děkujeme také kastelánovi Janu Murdychovi a hradnímu týmu za vstřícnost a dobrovolnou práci v průběhu sympozia, stejně tak technickým službám za jejich pomoc při stěhování kamene do hradu. Bez podpory a pomoci lidí z Pecky a okolí by sympozia ani nebylo. Během akce byla také na hradě osazena plastika Tanečnice od K. Karena, dar ze sbírek Kamenické huti. Srdečně zveme k návštěvě hradu, zhlédnutí plastik a nových laviček a doufáme, že sochy budou důstojnou ozdobou a obohacením Pecky o nová umělecká díla.

Za kolektiv sochařů ze sympozia Dálky 2020

Adam Rosa – Kamenická huť Chodovice, foto: Ladislav Stuchlík

ŽIVOT S HUDBOU

Karla Sagan Bytnarové

HUDBA PROVÁZELA PANÍ KARLU OD NEJÚTLEJŠÍHO DĚTSTVÍ, JEHOŽ ČÁST PROŽILA V BĚLOHRADĚ. JAKOU CESTOU PROŠLA, NEŽ STANULA NA PŘEDNÍCH SVĚTOVÝCH OPERNÍCH SCÉNÁCH, NÁM SVĚŘILA V ROZHOVORU, KTERÝ SE USKUTEČNIL NA KONCI LETOŠNÍHO LÉTA.

Karla Bytnarová (Sagan) jako Carmen

Paní Karlo, poznala jste velký kus světa, ale ráda se vracíte k nám do Podkrkonoší. Do Mlázovic za svými rodiči, do Bělohradu za vzpomínkami. Platí to stále?

Ano, v Mlázovicích žijí moji rodiče a Bělohrad je moje srdeční záležitost. Narodila jsem se v Hořicích a do tří let jsem vyrůstala v Bělohradě u své milované babičky Blaženy Petřivé. Později jsem zde prožívala každé prázdniny. Na tu dobu mám nejkrásnější vzpomínky, s babičkou jsme si velmi rozuměly, spolu jsme zpívaly od rána do večera. Javorka, Hůra, Bažantnice, brigáda na sběru rybízu v Konecchlumí, sbírání borůvek v Hůře, koupání v Pardoubku... Vždyť to znáte také – nejkrásnější prázdniny! V té době jsem v sobě objevila radost i schopnost interpretovat. Do Bažantnice jsme chodili poslouchat taneční hudbu a pozorovat taneční páry, které se vznášely na parketu. Tam jsem také měla svoje první vystoupení při taneční zábavě za doprovodu místního orchestru. K tomu jsem byla vyzvána svými kamarády, kteří věděli, že ráda zpívám – no a já to zkusila. Možná, že to byl jeden z pokusů, který vedl k rozhodnutí, že se budu sólovému zpěvu věnovat profesionálně. Sice jsem ráda zpívala, ale myslím, že jsem chtěla být učitelkou jako moje maminka. Dopadlo to jinak.

K tomu ale vedla ještě dlouhá cesta, kterou jste musela absolvovat.

V oblasti hudby jsem se začala vzdělávat v LŠU v Chrastu u Chrudimi, kde jsem žila s rodiči a bratrem. Začalo to výukou hry na klavír, ale v 7. třídě jsem zde začala studovat zpěv u pí učitelky Dany Markové s předpokladem, že se budu dále věnovat zpěvu. Na konzervatoř jsem mohla nastoupit až v 16 letech, proto jsem musela jeden rok studovat na ekonomické škole. V roce 1989 jsem udělala přijímací zkoušku a byla jsem přijata na konzervatoř v Pardubicích. Měla jsem veliké štěstí, že jsem se dostala do pěvecké třídy výjimečné paní profesorky Svatavy Šubrtové. V 6. ročníku studia jsem získala 1. cenu v soutěži českých konzervatoří. Cenu mi předával profesor Andrej Kucharski zároveň s nabídkou pro studium v Mnichově, kde jsem pokračovala na Konzervatoři Richarda Strausse. Ještě za studií jsem získala první jevištní zkušenosti se skvělými spolužáky a kamarády v souboru Konzervička. Soubor vedl skvělý člověk a skladatel Miroslav Reichl. Po revoluci v roce

S Gabrielou Beňáčkovou a ředitelem divadla v Ústí nad Labem Milošem Formáčkem

1989 jsme koncertovali po světě a vyhráli jsme mezinárodní sborovou soutěž Riva del Garda.

V Německu jste brzy sklízela ocenění, které si zaslouží naši informací.

V roce 1996 jsem zvítězila v soutěži německých konzervatoří v Augsburgu a získala jsem stipendium na Bayreuther Festspiele Richarda Wagnera. Dvakrát jsem zvítězila v soutěži Antonína Dvořáka v Karlových Varech, stala jsem se absolutní vítězkou v soutěži Emy Destinnové v Českých Budějovicích, semifinálkou Belvedere ve Vídni, ARD v Mnichově, finalistkou v Ranieri i Cestelli v Mnichově a Debut in Merano v Itálii. V roce 1997 jsem se stala členkou Operního studia Státní opery v Mnichově, kde jsem nastudovala několik operních rolí. Hostovala jsem v Mnichově, v Městském divadle v Pasově, ve Státní opeře v Banské Bystrici, v SND v Bratislavě. Ráda jsem přijala pozvání do Státní opery Praha, kde jsem vystoupila v titulní roli Carmen, v Národním divadle Praha v Amneris v Aidě, Maddalene v Rigolettu, v Hátě v Prodané nevěstě a Radmile v Libuši. Za všechny tyto role jsem osudu vděčná.

I když jste sklízela ocenění ve světě i na domácích scénách, dokázala jste si vytvořit osobní zázemí a založit rodinu.

Vždycky jsem byla přesvědčená, že chci rodinu a děti. Ale v naší branži to není snadné. Hostovala jsem v Kolíně nad Rýnem a při natáčení s rozhlasovým orchestrem mě Igor oslovil. Je houslistou tohoto rozhlasového orchestru, pochází ze Slovenska a blízkost našich národností našemu sblížení přispěla. Nyní žijeme v Kolíně nad Rýnem a máme desetiletého syna Nicolase. Ten také rád zde navštěvuje moje oblíbená místa, do Bažantnice chodí hrát tenis pod vedením paní Jarušky Závěské.

Během svého působení na různých světových scénách jste měla možnost setkat se s velkými osobnostmi hudebního světa. Na koho vzpomínáte?

Eduard Haken – hlas od Pánaboha a velikost osobnosti. Ještě na konzervatoři jsem si zazpívala Biblické písně Antonína Dvořáka s tímto hudebním velikánem. Bylo to v Kutné Hoře v Chrámě

svaté Barbory a bylo to nezapomenutelné. Vážím si spolupráce i s dalšími našimi pěveckými osobnostmi, jako např. s Evou Urbanovou, Gabrielou Beňačkovou, Peterem Dvorským i dalšími. V době, kdy jsem byla členkou operního studia v Mnichově, jsem byla vybíduta, abych pro Plácida Dominga zazpívala árii Dalily. Napsal mi věnování do své životopisné knihy, která byla vydána v češtině, a zeptal se mě: Co je to za jazyk? Češtinu neovládal! Při natáčení různých písňových partů s významnými symfonickými tělesy jsem se setkala s dalšími hudebními velikány, jako např. Jiřím Bělohávkem, Petrem Ebenem, Iljou Hurníkem, Vladimírem Válkem a dalšími. Bylo mi ctí podílet se na projektu Rekviem W. A. Mozarta věnovaném obětem teroristického útoku v USA v roce 2001, který byl vysílán živě pro Českou televizi.

Vaše cesty za hudebními skvosty nevedly jen po Evropě, ale vycestovala jste i do zámoří.

Ve 3. ročníku konzervatoře jsem dostala pozvání k hostování v Montrealu v Kanadě, kde jsem zpívala tři sólové recitály. Letěla jsem poprvé a hned tak daleko a na 14 dní. Shodou okolností se mě ujala rodina pana Vlastimila Vrány, který po roce 1948 do Kanady emigroval. Později jsem se dozvěděla, že předtím jezdil na dovolenou do Bělohradu a byl ubytován ve vile u dr. Kysely. Další cesta za hranici Evropy vedla do Japonska, kde jsem si zazpívala ve Dvořákově Stabat Mater. Obdivuhodná disciplína účinkujících při zkouškách, emoce v sále zaplněném 2,5 tisíci diváky při koncertě, po kterém následoval potlesk vestoje. Moje další zkušenost na mezinárodní scéně je s celoroční přípravou na Janáčkovu operu Věc Makropulos v Německu s provedením v češtině. Mým úkolem bylo naučit správné výslovnosti Němce, Američana, Japonku a Afričana. Sama jsem zpívala jednu roli v této opeře.

Babička – nejmilejší člověk

Jak rodina sledovala vaši závrtnou pěveckou kariéru?

Moje rodina mě od začátku podporovala a z mých úspěchů se radovali. Nejvíce je se mnou prožívali moji rodiče a babička. Od dětství mě k hudbě vedli, ať to byly lidové, národní, nebo populární písně. Snad tušili, že by to mohla být moje životní cesta. V jejích 80 letech jsem pro babičku vyřídila cestovní pas a pozvání do Mnichova do Bavorské státní opery. Babička v první řadě sledovala moje vystoupení na této hudební scéně. Dojetí z uskutečněného snu, úspěch i radost ze vzájemného prožitku byly pocit, na který nikdy nezapomenu.

Jak jsem se dočetla, hostovala jste v operních a koncertních produkcích v Rakousku, Německu, Itálii, Francii, Španělsku, Lucembursku, Belgii, Dánsku, Polsku, Slovensku, Maďarsku, Kanadě, Turecku a Japonsku. Nastala v současné době změna ve vašem náročném programu?

Po narození syna jsem přehodnotila svoje priority a dnes si z pracovních nabídek vybírám. Svůj čas dělím mezi rodinu a profesi. Aktuálně mě mohou diváci vidět a slyšet v opeře v Ústí nad Labem v roli Brangäne v Tristanovi a Isoldě od Richarda Wagnera i v příležitostných koncertních vystoupeních.

Paní Karlo, děkuji za možnost seznámit se s cestou vaší úspěšné pěvecké kariéry. Jistě mohu i za čtenáře našich Bělohradských listů říci, že jsme potěšeni, že svými pěveckými výkony reprezentujete naši zem, ale i tím, že se sem ráda vracíte. Přeji vám hodně štěstí a radosti v osobním i profesním životě.

I já přeji všem pevně zdraví a mnoho radosti ze života, ke kterému náleží i hudba.

Hana Friedrichová, foto: archiv Karly Sagan Bytnarové

Rodina Karly Sagan Bytnarové

Rozhlasový orchestr Kolín nad Rýnem

S Lubomírem Brabcem

SOUROZENCI MENČÍKOVÍ

MAGDALENA MENČÍKOVÁ

DALŠÍ ATLETICKÉ DISCIPLÍNY

Ještě překážky na 100 m a skok do dálky. Dále běhám i hladké sprinty na 100 a 200 m. Na 100 m překážek, hladké dvoustovce a ve skoku do dálky jsem v republikových žebříčcích do desátého místa, na hladké stovce těsně za první desítkou.

NEJLEPŠÍ VÝSLEDEK A VÝKON

V Ostravě na republice jsem byla druhá a zaběhla jsem si osobák, který se mně podařil ve finále ještě vylepšit. Více si asi cením 3. místa z mezistátního utkání v polské Karpaczi, kde jsem si zaběhla osobák 59,81 v dost velké konkurenci. V letošních tabulkách jsem druhá.

PŘÍPRAVA

Trénuji 4–6krát týdně. V přípravném období získáváme všeobecnou kondici a sílu. V závodním období už probíhá speciální příprava. Například v tretrách přeběhy překážek nebo u skoku do dálky trénujeme rozběhy. Pro nácvik rychlosti je kromě běhání úseků plno průpravných cvičení (např. běh se sáňkami se zátěží apod.). Na některé tréninky jezdím do Pardubic, kde trenér dohlíží především na techniku. V Pardubicích je tunel na trénink sprintů v zimním období. Já jsem v zimě hodně běhala i venku na dráze. Tenkrát při nákupu treter se prodavač hrozně divil, proč vybírám velikost dle toho, zda do treter obuji ještě zimní ponožky.

VZOR

Americká mladá překážkařka Sydney McLaughlin.

SPORTOVNÍ CÍL

Pokusit se splnit limit na ME v kategorii do 22 let.

DOPLŇKOVÝ SPORT

Na doplňkové sporty mimo atletiku mi už nezbývá čas.

ŠKOLA

Oblíbenými předměty jsou chemie a matematika. Nikdy jsem neměla ráda předmět ZSV, ale teď ve čtvrtáku už není, takže to je dobrý. Jakému oboru bych se jednou chtěla věnovat, ještě přesně nevím. Uvažuji o chemii. Určitě mě neláká humanitní směr. Jo a teď jsem byla ve volební komisi, a vím, že bych nechtěla skončit někde „u papírů“.

JÍDLO

Hodně mi chutná vodní meloun a nemám ráda lečo a zabíjačku.

MAGDALENA

KLUB: AC TJ JIČÍN

VĚK 19 LET

KATEGORIE: JUNIORKA

DISCIPLÍNA: 400 M PŘ.

OSOBNÍ REKORD: 59,81 S

NA MČR 2. MÍSTO

TRENÉR: MIROSLAV NOSEK

ŠKOLA: LEPAŘOVO GYMNÁZIUM JIČÍN

Na Mistrovství ČR v Ostravě zaběhla Majda osobní rekord už v rozběhu a postoupila do finále, kde si svůj osobák ještě vylepšila a obsadila 2. místo v juniorkách.

MARTIN

KLUB: AC TJ JIČÍN

VĚK: 17 LET

KATEGORIE: DOROSTENEC

DISCIPLÍNA: OŠTĚP

OS. REKORD: 70,64 M

NA MČR 1. MÍSTO

TRENÉR: BOHUSLAV KLIMPL

ŠKOLA: LEPAŘOVO GYMNÁZIUM JIČÍN

Na Mistrovství ČR v Ostravě byl Martin po páté sérii hodů třetí. Svým posledním pokusem překonal poprvé v životě hranici 70 m a obhájil titul mistra ČR v dorostencích.

MARTIN MENČÍK

DALŠÍ ATLETICKÉ DISCIPLÍNY

Vrh koulí, hod kladivem a diskem. V disku jsem v republikových tabulkách šestý. Ale kluci, kteří jsou o hlavu větší, to mají tady o dost snazší.

NEJLEPŠÍ VÝSLEDEK A VÝKON

Jednoznačně letošní mistrovský titul z Ostravy, kde jsem si hodil i osobák 70,64 m. Obzvláště proto, že se mi loňské prvenství podařilo obhájit. Tímto výkonem jsem se zařadil na 1. místo letošních tabulek a na 6. místo historicky. Týden po dorosteneckém MČR jsem se ještě zúčastnil republiky mužů do 22 let. Tam už se házi s oštěpem vážícím 800 g a obsadil jsem 4. místo.

PŘÍPRAVA

Trénuji 4krát týdně, v přípravném období kondici, a oštěpem házíme až v závodním období.

Oštěpy mám tréninkové i závodní. Většinou jsou hliníkové, ale pravidla povolují i z karbonu. Před závodem pak každý svůj oštěp předáme rozhodčím, kteří posoudí, zda oštěp splňuje parametry dané pravidly. Do soutěže pak převezmou prověřené oštěpy a závodník si pak pro svůj výkon může vybrat kterýkoli z nich.

Pořadatelé na některých nižších soutěžích dokonce oštěpy i poskytují, ale na vyšších soutěžích to probíhá jen takto.

VZOR

Jednoznačně Jan Železný a taky Martin Florian.

SPORTOVNÍ CÍL

Probojovat se na MS juniorů.

DOPLŇKOVÝ SPORT

Tenis a občas florbal.

ŠKOLA

Ve škole mě baví matematika a fyzika a nemusím základy společenských věd.

Po gymplu budu asi vybírat obor zaměřený na technické předměty, matematiku nebo fyziku.

JÍDLO

Ujiždím na jahodách, ale nemám toho rád docela dost. Třeba bez hub a leča bych se určitě obešel.

Jaroslav Voves, foto: autor, archiv Magdaleny

Škoda, že sezonu ovlivnila koronavirová epidemie. Martin má splněný limit pro ME dorostu, které se mělo konat v Itálii. Majdě se, i když později, podařilo zaběhnout čas na úrovni červnového limitu pro širší nominaci na juniorské MS v Keni. Ani jeden mítink se však letos bohužel neuskutečnil!

VLASTIMIL ČANĚK

V PADESÁTÝCH LETECH VYSTUDOVAL HERECTVÍ NA JAMU. ÚČINKOVAL NA PRKNECH ŠESTI ČESKÝCH DIVADEL. HEREC, ALE TAKÉ KULISÁK, REKVIZITÁŘ I ŘEDITEL. HRÁL VE ČTYŘICÍTCE FILMŮ A VE STEJNÉM POČTU TELEVIZNÍCH SERIÁLŮ, PŘEVÁŽNĚ V MALÝCH ROLÍCH. PŘESTO SI HO DIVÁK MOHL VŠIMNOUT V LEGENDÁRNÍM SEQUENSOVĚ ATENTÁTU, MUZIKÁLU BYLO NÁS DESET, V TELEVIZNÍM SERIÁLU 30 PŘÍPADŮ MAJORA ZEMANA I V LOŇSKÉ DETEKTIVCE VODNÍK. VLASTIMIL ČANĚK, KTERÝ MÁ MEZI KOLEGY PŘEZDÍVKU ČAŇA, ŽIJE V ŘEVNICÍCH U PRAHY A DO NAŠICH MLÁZOVIC JEZDÍ OBČAS „NA CHALUPU“.

Z portálu ČSFD čtu, že jste se, pane Čaněku, narodil 7. března 1931, přesně jednaosmdesát let po tatíčkovi Masarykovi.

Ano. Maminka dostala od pana prezidenta krásný dárek – tisíc korun. A v našich Obřanech si všichni sousedé mysleli, že budu Tomáš.

Jaké bylo vaše dětství?

Maminka to neměla lehké. Byl jsem ne-manželský synek a to za první republiky nebylo jen tak. Maminka se bála jít domů, dědečka jsem poznal až v devíti letech. Jinak Obřany, předměstí Brna, kde začíná Svitavské údolí, byly nádherné. Kousek do lesa, zároveň jsem si mohl sednout na tramvaj, šalinu, a byl za chvíli ve středu města.

Divadelní začátky?

Původně jsem vyučený zedník! Chtěl jsem pomoci mamince, a tak jsem začal vydělávat. Příjímačky na akademii jsem dělal v devatenácti. A říkal jsem si: Co tě to napadlo! V životě jsem divadlo nehrál ani do divadla nechodil, viděl jsem jenom Babičku a operetu Žebravý student. Byl jsem takový bezprostřední kluk, neměl jsem trému. Ludvíku Kunderovi, tatínkovi spisovatele, jsem říkal Ludvo, jak jsem mohl být takový hovado!

Někde se u vás herectví muselo zrodit.

Když o tom tak přemýšlím, musím se vrátit ke svému ministrování. Boží tělo, první májová, půlnoční mše, krásná muzika, obrazy, sochy. Předvést se nebát veřejně vystoupit, rád na to vzpomínám. JAMU mě stavěla z ruky do nohy, učila přemýšlet a jinak utvářet.

S dcerou po premiéře Krále Colase Kolikátého

Radoslav Brzobohatý, Jiří Jelínek, Jiří Kodet a Vlastimil Čaněk na Filmovém festivalu ve Slaném 1965

První vaše angažmá bylo ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti.

Zájezdové divadlo, odehráli jsme i 370 představení za rok. Odjížděli ve čtyři ráno a já půl hodiny předtím přešlapoval před divadlem. „To tě přejde, hochu!“ říkali. Byli jsme mladý soubor, nejstaršímu panu Vávrovi bylo padesát a pro nás to byl dědek. Dnes mám skoro devadesát a pořád hraju, tak si říkám, chlapče, co na tom jevišti ještě děláš!

Na které role rád vzpomínáte?

Dávali jsme Moudrého Nathana, hrál jsem epizodní postavu mnicha, který zpovídá Nathana, kterého hrál pan Jeřábek. Měl dlouhý monolog, ve kterém vylíčil celý svůj život. Já stál a poslouchal, řekl jsem jedinou větu: „Můj Bože, Nathane, vy jste křesťan, největší křesťan, kterého jsem poznal!“ Velký aplaus. Jeřábek mi povídá: „Prosím tě, Čáňo, já se tady dřu jako blázen, a ty řekneš jednu větu a ohromnej aplaus!“ Já na to: „Pane Jeřábku, kdybyste neřek ten monolog tak krásně, tak já jsem neměl to svoje doklepnutí, tu svoji smeč!“

Moje oblíbená hra? Král Colas Kolikátý v hradeckém Klicperově divadle. Hrál jsem Colase, hru napsal Pavel Kohout podle dramatu knihy Dobrý člověk ještě žije od Romaina Rollanda.

Pane Čančku, které divadlo bylo to vaše?

Nejvíce k srdci mně přirostlo to kladenské a trvalo to skoro 30 let. Pět let jsem tady řediteloval, divadlo se přestavovalo a té přestavby jsem se bál.

A co sport?

Celoživotní kamarád. Docela dobře mi šel box, dokonce jsem byl v nominaci juniorské reprezentace proti Jugoslávii. Boxoval jsem v BC Slatina, welter, bantam. Velkým brněnským mistrem byl Franta Majdloch, olympionik a mistr Evropy. Naposledy jsem boxoval při studiu na akademii, zaskakoval v zápase se Starým Městem. Nějaký Pecha, jméno jako herec, mě hrozně zmlátil, tři týdny jsem nehnul s rukou...

Dělal se Tyršův odznak zdatnosti a já začal běhat za Sokol Husovice. Dokonce jsem „dal“ tři kilometry za devět minut.

Výborný čas. Co kilometr, to tři minuty!

V Brně běhal maratonec Fiala, držel jsem s ním krok, moje tratě byly tři až deset kiláků. Nevýhodou bylo, že jsem neuměl zrychlit, chyběl mi sprint.

Při návštěvě londýnského archivu řekl Radoslavu Brzobohatému jeho ředitel, že československý film Atentát považuje za jeden z nejlepších válečných filmů. Brzobohatému šly slzy do očí. Vy jste, pane Čančku, v tomto filmu hrál jednoho z parašutistů.

Sequensův Atentát. Dělalí jsme zkoušky a nikdo nevěděl, koho vlastně bude hrát. V maskéře přede mě dali fotku Kubiše a křičeli: „Už tě máme!“ Byl jsem mu dost podobný, nakonec jsem dostal roli rotmistra Zeliniky, správně Josefa Bublíka.

Celý kostel z Resslovky se postavil na Barrandově v pětce, krypta v Hostivaři, výcvik se točil v Hrádku u Nechanic.

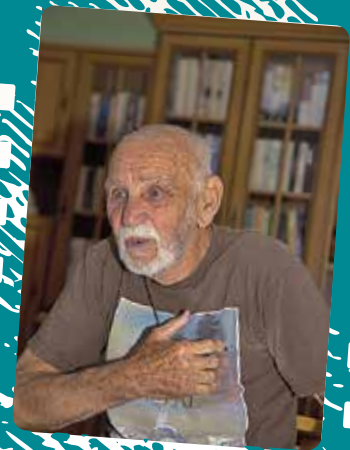
Opálka-Brzobohatý, Kubiš-Jelínek a Bublík-Čaněk byli trojice parašutistů na kůru a nad oltářem.

Čáňo, říká mi kameraman, já tě nevidím, musíš se vysunout. Neměl jsem se o co opřít, oltář byl z papundeklu. Tak mně dva hasiči leželi na nohou, a já se mohl vysunout. Jura Sequens filmem žil naplno. Když po nás Němci střelili, tak na nás ze stropu skutečně padaly kousky omítky a zdiva. Hnul jsem se, a už jsem slyšel: „Seš přeci mrtvej, jak se můžeš hejbat!“

Zdivo, omítka, „granáty“, „střelba“, ohnivi mužíci, chození po pás ve vodě... Dalo se to vydržet, byli jsme mladí.

Eduard Čeliš,

foto: archiv Vlastimila Čaněka a Jaroslav Voves

TVRZE A PANSKÉ DVORY BĚLOHRADSKÉHO PANSTVÍ v příběhu staletí 213

Pokračování z BL 04/2020

Dolní dvůr - východní zakončení čp. 19.
Zde bydleli šafáři. (Dnešní stav)

DOLNÍ DVŮR - RÁTEŇ

PANSKÁ KOVÁRNA

Poté, co bělohradské panství koupila hraběnka Alžběta z Valdštejna, byla i zde ve dvoře zřízena kovárna a v ní jako vůbec první zaznamenaný kovář, který v r. 1679 kovárnu provozoval, byl **Frydrych Meisl** (*1658, †1693 ve věku 35 let). Ten se svojí manželkou měl pouze čtyři dcery, z nichž Alžběta se provdala za levobočka hraběte Lamboy – viz níže – a tak z nedostatku mužského potomka vymřel jeho rod po meči.

Veškeré fortifikační stavby pak v průběhu následujících staletí zanikly či byly odstraněny natolik, že dnes po nich není ani památka. Je však jisté relevantní předpoklad, že významnou součástí fortifikace byl vodní příkop napájený vodou z Javoruky tekoucí v těsném sousedství.

OBYDLÍ PRO ŠAFÁŘE

Někdy před r. 1842 byly jedním z tehdejších majitelů dřevěné budovy dvora přestavěny na zděné a na východním zakončení severního křídla dvora byl zřízen byt pro šafáře – viz foto.

Dožínky v Dolním dvoře, patrně v přítomnosti jeho nájemce

Jak bylo zmíněno již v předchozím vydání BL v pojednání o tvrzi Ráteň a k ní příslušnému poplužnímu dvoru, tvrz přestala po r. 1514 sloužit svému účelu, tedy být opevněným obydlím panstva. To nové panstvo již sídlilo na hradě Pecka a tvrz se stala již jen obydlím šafáře a patrně i dalších rodin obslužného personálu dvora. Pak v r. 1645 byl dvůr švédským vojskem vyplněn a jeho hospodářství rozvráceno natolik, že až po válce třicetileté, a to až po r. 1651, byl dvůr hrabětem Lamboy obnoven.

NELZE OPOMENOUT

V červenci r. 1949 byl na zahradě za tímto křídlem zavražděn jeden ze tří nájemců v r. 1946 na tři části rozděleného dvora Karel Vaňura (†10. 7. 1949), který se svojí rodinou bydlel právě v tomto bytě. Více v BL č. 5/2015 v pojednání o starobylém rodu příjmením Vaňura. Až po 68 letech v r. 2017 došlo krátce za sebou od 11. srpna do 14. srpna v Bělohradě k daleko brutálnějšímu zločinům. Nejprve na D. N. Vsi došlo k pokusu o vraždu odsouzeným Jansou, pak v P. N. Vsi k trojnásobné vraždě rodinných příslušníků a krátce nato k další vraždě spojené s několika vražednými pokusy a provedené manželi Janákovými. Ti byli odsouzeni na doživotí.

POŽÁR DVORA

Kolem druhé hodiny v noci z 3. na 4. 10. 1923 shořel kryt stodol dvora a bylo poničeno hospodářské nářadí a stroje spolu s obilím. Ostatní budovy po zásahu hasičských sborů a občanstva byly uchráněny. Bylo to dílo nezjištěného palíče.

Dvůr a hospodaření na něm se zachovaly do současnosti.

TVRZ DRAŽNÁ ČI PODLE DRAH A KOPECKÝ DVŮR - MNOHDY JEN HOŘENÍ

Tento dvůr, který byl kdysi nazýván též „Rejmontovský“, vznikl spolu s tvrzí Dražnou již ve středověku v prostoru dnešního Německého kopce a kolem ní.

Tvrz stála při hraně severovýchodní stráně Německého kopce tam, kde se v současnosti nachází dům čp. 119, a v prostoru mezi ním a současným domem čp. 31. Pro umístění tvrze právě na

Na místě tohoto domu stávala tvrz Dražná.
Na německém kopci čp. 119

Stráž pod tvrzí od východu čp. 119

tomto místě svědčí skutečnost, že toto **hornoveské místo je ze strategického hlediska k obraně vůbec nejvhodnější**. Bylo totiž možno využít prudké stráně od severu a východu a tam zbudovat jen řadu či řady palisád, a vybudování náročnějších fortifikačních staveb, tedy vodního příkopu a valů s palisádami za tvrzí a dvorem bylo nutné jen na temeni kopce od západu a od jihu. A o vodu tam díky podloží terénu nouze nebyla. Ještě donedávna uprostřed tohoto současného sídliště se dochoval rybníček napájený spodními prameny. Konečně výstavba tvrze spolu s poplužním dvorem či v jeho těsném sousedství odpovídala mentalitě tehdejších stavebníků – **vладыků z rodu Bořků z Nové Vsi** – při výstavbě všech jejich tvrzí a dvorů. Tudíž kladení tvrze do míst dnešní hornoveské chalupy čp. 92 na samý okraj hornoveského katastru, kam ji umísťovali dřívější historiografové, je mylné.

Ponejprv v historii je v pořadí **třetí novoveská tvrz Dražná nepřímou zmíněna v r. 1400 jako tvrz „podle drah“ a držel ji Vlastík Dražný** († po r. 1395) z Nové Vsi, syn Bořka z Poličan. Vlastík v té době byl též patronem tehdejšího kostela P. Marie v Nové Vsi.

Stráž od severu čp. 119

Tvrz byla pojmenována evidentně dle silnic, které se u ní křížily. První od Pecky přes Bukovinu či od Brtve a dále k Hřídělcu a na Jičín a druhé z Hořic přes D. N. Ves dále kolem Koštofranku přes H. N. Ves na Křížovku a do Nové a Staré Paky. To proto, že označení „draha“ ve staročestíně všeobecně znamená cestu, jako pruh země sloužící k chůzi nebo jízdě, případně k hnaní dobytka na pastvu.

Později „Horní díl Nové Vsi“, který svojí tehdejší rozlohou odpovídal dnešním katastrům Horní Nové Vsi a vsi Lánů dohromady (Lány vznikly na katastru H. N. Vsi až kolem r. 1691), **patřil patrně již od první poloviny 15. století k panství Pecka** a tvrz tato stejně tak jako tvrz Ráteň již jako sídlo panstva nebyla užívána. I její fortifikační stavby zanikly.

Berní rulou z r. 1654, kdy již celá Nová Ves patřila k bělohorskému panství, již není zmiňována a existoval pouze poplužní dvůr. Tehdy po třicetileté válce byly k němu navíc přiřazeny hornoveské a dolnoveské pozemky (podle dnešních poměrů ne dolnoveské, ale z P. N. Vsi) po rozbořených sel-ských a chalupnických usedlostech, což nasvědčuje tomu, že **dvůr třicetiletou válkou mnoho neutrpěl**. Jeho pozemky se pak táhly v širokém pruhu mezi dnešní polní cestou do Lánů na jihu a lesem nazývaným Hrubou obcí na severu od něho na západ až na hranice s hříděleckým katastrem a na východ k Brtvi. Že ke dvoru patřily pozemky i v tomto východním prostoru, o tom svědčí dodnes dochované místní pojmenování „Na Popluží“.

Majiteli panství pak v průběhu času byly ode dvora oddělovány pruhy pozemků a na nich tak vznikly zemědělské usedlosti dnešních čp. 62 a čp. 61 na H. N. Vsi, též dnešních čp. 21, 23 a čp. 24 v P. N. Vsi a až **kolem r. 1691 byly na jeho západním okraji odděleny hrabětem Bertholdem z Valdštejna další pozemky s výměrou chalupnických usedlostí, na nichž pak při Heřmance byla postavena stavení pro právě vzniklou novou ves Lány**.

LEVOBOKÝ SYN HRABĚTE LAMBOY

Po r. 1651, kdy bělohorské panství držel hrabě Lamboy, se někde na H. N. Ves (patrně do obydlí po bývalé tvrzi) se svojí manželkou Annou přistěhoval jakýsi Jan Tomáš. Měl několik dětí, z nich nejmladší byl syn **Václav Tomáš**. Většina již dospělých a starších sourozenců Václava se v Nové Vsi i usadila. Např. Alžběta provdaná za vdovce Jiřika Kleffersteina z Pecky pak bydlela v domku čp. 35 v ul. U Kačírků v P. N. Vsi, který si manželé postavili (dnes následnou jeho podobu vlastní hajný Milan Popek), syn Jakub Tomáš pak ženatý bydlel na čp. 22 v P. N. Vsi. Jejich bratr **Václav Tomáš** (* kolem r. 1646) se oženil v r. 1672 a jeho manželkou se stala Marie Hubáčková, dcera řezníka z Doleního dvora. **Václavovi se říkalo Lamboy**, což bělohorský farář Augustín Procházka neopomněl poznamenat v matrice pohřbů u jeho dcery Doroty v zápise ze dne 5. 10. 1677. **Možno tak předpokládat, že tehdy bylo všeobecně známo, že byl „levobočkem“ pána bělohorského panství hraběte Viléma Lamboya**.

V r. 1784 byly majitelem panství hrabětem Janem Bertholdem

Schaffgotschem veškeré pozemky tohoto dvora rozparcelovány a na nich vznikly nové lánské a hornoveské chalupy. A protože byly v dědičném nájmu rodiny, byly nazývány **famílie**. Tak v tom roce vznikla i osada tří chalup zvaná **Ohrady**, patřící dnes k Lánům, a i nové hornoveské sídliště s osmi chalupami, o němž se mluví jako o **Německém kopci**. To vzniklo přestavbou bývalých hospodářských a obytných budov dvora postavených kdysi kolem nádvoří dvora. Byla to stavení dřevěná s doškovými střechami, jaksi sevřená kolem bývalého nádvoří. Stavení pozdějšími přestavbami se vesměs stala již zděnými, však původní stísněnou dispozicí a orientací průčelních štítů do ústředního prostoru si zachovala do současnosti.

Vznikl tak jistě nejhezčí kout Horní Nové Vsi a jedno z vůbec nejhezčích míst Lázní Bělhohradu.

Josef J. L. Špür, foto: autor, archiv
Pokračování příště

Historické foto Německého kopce

PROFESE A ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU

Učitelé

Těžko budeme hledat někoho, kdo by s touto profesí nepřišel během svého života alespoň na nějaký čas do styku. Asi proto se také říká, že odborníkem na školství se cítí téměř každý, a hned vedle politiky se školní zážitky řadí mezi nejdiskutovanější témata při různých posezeních.

Posláním učitele je vzdělávat žáky, předávat jim vědomosti z různých oborů a připravovat další generace pro vstup do praktického života.

Zakladatelem moderní pedagogiky je jeden z největších českých myslitelů Jan Amos Komenský, který si vysloužil přízvisko Učitel národů. Den jeho narozenin, 28. března, byl v České republice stanoven Dnem učitelů. Protože učitelské povolání bylo dlouho výsadou pouze mužů, uběhlo hodně času, než se před tabulí postavily ženy. Z dochovaných materiálů lze usuzovat, že prvními učitelkami byly v Lázních Bělohradě Jarmila Oupicová a spisovatelka Leontina Mašínová.

Od tohoto článku nelze očekávat zmapování učitelů působících na bělohradských školách. Jenom jejich vyjmenováním by bylo popsáno několik stran, jejich zajímavé vyprávění by pak dalo na samostatnou knihu. Cílem je jen nahlédnout do různých časových etap tohoto ušlechtilého povolání očima oslovených pedagogů a jejich pamětníků.

**MANŽELÉ FRIEDRICHOVÍ:
PAN ZDENĚK FRIEDRICH – UČITEL TĚLO-
CVIKU A ZEMĚPISU, SPORTOVNÍ TRENÉR**

Za mých dětských let byla základní škola rozdělena na školu obecnou a měšťanskou. Na konci 4. třídy obecné školy žáci skládali zkoušky pro postup do 1. třídy měšťanky. Ten, kdo neuspěl, musel absolvovat ještě 5. třídu. Tento způsob postupu byl na konci války zrušen.

Tehdy byl ředitelem pan řídící Bílek a obecnou školu řídil pan učitel Sehnal. Z učitelů si pamatují paní učitelky Medlíkovou a Klepetkovou, z učitelů pak pány Kozáka s Grófem na obecné škole. Na měšťance učili pánové Omáčka, Fól, Tláškal, Koubek, Gróf a Divíšek. Z učitelek paní Lánská-Munzarová a Tláškalová.

Nejraději jsem měl řídícího Sehnala. Oblíbili jsme si ho pro jeho otcovský přístup. To jednou jsme byli s kamarádem Jindrou Zejfartem, jak se říká, trochu živější, a on řekl: „Půjдете sbírat přesličku, ve tři u mě doma na zahradě!“ Nojo, jenže na záhonech nebyla jen přeslička a my jsme poctivě vytrhali celý záhon. Jeho paní jen spráskla ruce a řekla: „Chlapi, co blbnete, vždyť je to cibule.“ Ale stejně nás odměnila půllitrem výborné domácí malinové šťávy.

Přírodopis nás na měšťance vyučoval pan František Divíšek. Měl jedinečnou metodu zkoušení. Na stupíněk si nechal nastoupit šest žáků a každému nám přidělil úlohy, o kterých máme mluvit. Zadal nám témata: „Ty máš kočku, ty

psa, ty srnu, ty jezevce a vypravujte.“ Sedl si za stůl a zkoušel. On si ale nepamatoval, které zvíře komu přidělil, a tak jsme si navzájem prohodili témata tak, jak nám nejvíce vyhovovala. A on nás pak postupně zkoušel stylem: „Co máš? Psa? ... Výborně! Sednout, další!“ A tak jsme jeden po druhém odvyprávěli to, co jsme uměli.

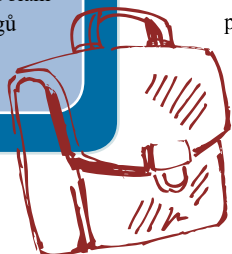
Já jsem z druhého ročníku měšťanky nastoupil do gymnázia. Protože jsem byl úspěšný ve sportu, další moje cesta vedla do Tyršova ústavu pro tělesnou výchovu a sport v Nymburce. Pedagogickou fakultu UK Praha jsem už absolvoval dálkově a začala moje pedagogická dráha.

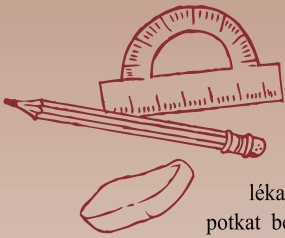
Jsem potěšen, když se po letech setkám se svými bývalými žáky a vzpomínáme na společně prožitá léta ve škole. Nedávno jsem se setkal se svým bývalým žákem, hercem Jaroslavem Duškem. Hrálo mě u srdce, že je žákem z mé třídy, a dokonce jsem si vybavil, v které lavici seděl. Učitele totiž vždy potěší, když vidí, jakých úspěchů jeho žák dosáhl.

**PANÍ HANA FRIEDRICHOVÁ – UČITELKA,
VŠEOBECNÁ VÝUKA NA PRVNÍM STUPNI**

Z 5. třídy vinohradské základky jsem nastoupila do gymnázia, které patřilo řádovým sestram. Vyučující řádové sestry byly vzdělané mladé holky, ve výuce přísné a náročné, dokázaly se k nám však tak lidsky přiblížit, že jsme si je hodně oblíbily. Dodnes ráda vzpomínám na první lyžařský výcvik, kde sáňkovaly v hábitech, které jim nebránily v radosti a veselí. Jenže tam jsem pobyla jen dva roky. Byla ustanovena jednotná škola, a z gymplů jsme se museli vracet zpět do základních škol. Na Pedagogickém gymnáziu pro vzdělání učitelů základních škol jsme měli hodně praxe. Teď se dokonce o tomto modelu výuky zpětně říká, že pro praxi pedagoga to bylo dost přínosné. V takto mladém věku předstupuje totiž budoucí učitel před děti s určitými ideály, jak se říká, „se srdcem na dlaní“, a to ti malí žáci vycítí. Po maturitě jsem pak odstartovala svoji pedagogickou životní etapu v pohraničí. Byly to těžké časy, ale zároveň dobrá životní zkušenost.

Dřív měl učitel všeobecnou autoritu. Vždyť v obcích byli nejváženějšími osobami farář, lékař, učitel a neexistovalo je potkat bez pozdravení. Se Zdeňkem už neučíme 23 let. Prožili jsme změny režimů, reformy ve školství, kde nad mnohými metodami kroutíme hlavou, ale školy tu jsou stále i se svými žáky a učiteli. Když pak ta období porovnááme, vidíme, že i dnes, kdy je kladen velký důraz na individualitu, žák vycítí kvalitu učitele především ze vztahu k němu. Každoročně je vyhlašován učitel roku. A na tom, že vždy zvítězí osobnost, která dává žákům ještě něco jiného ze sebe, něco navíc, je vidět, že dobrý učitel si dokáže u žáka získat přirozenou autoritu i v dnešní době. Doba, kdy byla autorita „daná bfelem“, asi taky nebyla tím nejlepším.

PAN LADISLAV STUHLÍK – DLOUHOLETÝ SPOLUPRACOVNÍK PANA UČITELE BOHUŠE MENCLA (BL 4/2001, 3/2003)

Pana učitele Mencla jsem poznal, když po ukončení etapy aktivního učitele, začátkem osmdesátých let nastoupil jako vychovatel do domova mládeže zemědělského učiliště. Protože jsme sdíleli jeden stůl, se zaujetím jsem poslouchal jeho poutavé studentské, skautské, učitelské a životní příběhy. Jak si jako student zajel na kole do Itálie, kde proskřípanou duši opravil tričkem, nebo jak s kamarádem vařili na Vltavě vorářům. Učit začínal v pohraničí a v jedné třídě měl žáky od první do třetí třídy. Organizovat výuku v takto nabitě a věkově různorodé třídě, navíc částečně hovořící česky a částečně německy, rozhodně nebylo jednoduché.

PANÍ DANA FLÉGLOVÁ – UČITELKA MATEMATIKY A ZEMĚPISU

Do 1. třídy ZŠ, kam mě vodil starší bratr, jsem nastoupila v L. Bělohradě. Moc se mi tam nelíbilo, škola byla tmavá, studená. Zato během 2.–5. třídy v Brtvi jsem si školní vyučování užívala. V málotřídní školičce se čtyřmi ročníky pomáhali ti starší žáci těm mladším, pracovali jsme na školním pozemku, sportovali jsme na zahradě pod vedením paní učitelky Vrabcové. Od šesté třídy jsem pak opět chodila do Bělohradu. Ráda vzpomínám na pány učitele Koubka (Vv, M), Mencla (Ch, Př), Prchala (Hv), Trávníka (F) a mého oblíbeného Rudolfa (Čj), vůbec nejvíce pak na paní učitelku Munzarovou, která způsobila, že se matematika stala mým nejoblíbenějším předmětem.

Po letech mě ohromil svou pamětí pan učitel Rudolf: Když jsem mu posílala pozvánku na sraz třídy a přiložila hromadnou fotografii s popisem jmen, odepsal mě, že ta jména jsem uvádět nemusela, protože on si všechny své žáky pamatuje.

Ráda vzpomínám i na spolužačky z gymnázia v Nové Pace, kde nás bylo 23 holek.

Po studiích a po třiletém působení na ZŠ v Hořicích jsem se vrátila zpět do Bělohradu, kde jsem pak na „základce“ působila více jak 40 let. Tehdy tam působily ostrášené kantorky paní Čerňovská, Zukalová, Kiecová, Tůmová a Čelíšová, mými mladšími kolegyněmi pak byly paní Špica-

rová a Žáčková. Tehdy na školách platily jednotné osnovy, zažila jsem i několik nových koncepcí např. množinovou matematiku nebo skupinové vyučování. Přes všechny dnešní nové metody si však myslím, že tabule, křída a dobrý kantor mají pořád něco do sebe.

Porovnávat například vzhled školy, vybavení tříd a kabinetů, vybavení pomůckami v dnešní škole s tou dřívější dost dobře nejde. Vzpomínám na výrobu různých pomůcek, shánění obrázků a materiálů, diapositivů a jejich promítání na plátno atd. Dnes na internetu je k dohledání téměř vše. I počty dětí ve třídách se změnily, v roce 1990 bylo v 9. třídách po 38 žácích, a to bez asistentů. V minulých letech jsem ve škole ještě vypomáhala s matematikou. Letos do toho zasáhla distanční výuka, o které prohlašuji, že šlo o nejtěžší půrok mého pedagogického života.

Ve škole mezi dětmi jsem byla velmi ráda, jaká jsem byla kantorka, musí posoudit sami. Ráda se s nimi po letech setkávám. Ovšem trapně mi je, když se ke mně žák hlásí a já nevím, kam ho zařadit. Za to se pak omlouvám.

MIRKA BRYCHTOVÁ – ZÁSTUPKYNĚ ŘEDITELE, DOJÍŽDÍ Z HOŘIC, UČITELKA MATEMATIKY A DŘÍVE FYZIKY A TĚLOCVIKU

Na bělohradskou školu jsem nastoupila po fakultě v roce 1987 a až na krátké odskočení na základku v Železnici učím jen zde.

Za svého působení ve školství vidím velký posun ve výuce především ve změnách metod a forem práce. Dřív byly striktní osnovy, ve kterých bylo dané, kdy a co se má učit. Teď máme školský vzdělávací program, který si tvoří každá škola sama, a jsou dané jen povinné výstupy (např. látku, kterou u nás probíráme v září, na jiné škole můžou vyučovat třeba v květnu).

Rovněž je kladen větší důraz na individualitu žáka, žáci jsou mnohem otevřenější. Ventilují více své názory, o kterých pak navzájem s učiteli diskutují. Vztah učitel – žák – rodič se určitě mění s dobou. Po revoluci se všeobecně atmosféra hodně uvolnila a pod rouškou demokracie bylo možné téměř vše. Což se samozřejmě promítlo i do školství. V současnosti rodiče více komunikují s učitelem a mají větší možnost nahlížet do výuky svých dětí. Škola je otevřenější.

Velkou změnou bylo zavedení inkluze do systému základního vzdělávání. Asistent pedagoga pracuje ve třídě, spolupracuje s učitelem a věnuje se jak žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, tak ostatním žákům.

Myslím, že náplň práce na organizaci školy se mění postupně s dobou tak jako v ostatních lidských oborech. Některé činnosti pomalu zanikají, vstupem nových technologií však vznikají nové.

Díky tomu, že ředitel školy zapojuje školu do různých projektů, získáváme nemalé finanční prostředky na vybavení učeben pomůckami. Nedávno byly vybaveny dílny, učebny VT, fyziky, chemie

a přírodopisu. Byla dovybavena i školní knihovna. Ve čtenářských dílnách nachází žáci vztah ke čtení. Oblíbenou knihu v hodinách českého jazyka prezentují svým spolužákům. Věřím tedy, že doba striktně nařízených titulů obávané mimočítankové četby je dávno pryč.

S novým ŠVP byla v osmém a devátém ročníku rozšířena výuka tělocviku na tři hodiny týdně. U tělocviku je situace obdobná jako u jiných předmětů. Pro někoho jde o nutné zlo a raději by seděl u počítače, pro jiné je tělocvik oblíbený předmět a relax.

Samostatnou kapitolou je výpočetní technika, kterou pro svoji práci potřebujeme. Naše generace se učí ovládat IT za pochodu a snaží se držet krok s dobou. Mladí kolegové mají v tomto úplně jinou startovací pozici. Nás osvojení ovládnání nových počítačových programů a technologií stojí dost času, ale je to nutnost.

JIŘÍ FIKAR – PŮVODNĚ JIČIŇÁK, NYNÍ ŽIJE V L. BĚLOHRADĚ, UČITEL ANGLIČTINY

Bělohradská základka se stala mým vstupem do reality po absolvování fakulty. Člověk nastupuje ze školy s idejí, že všichni žáci budou mít o jeho výuku zájem. Ve skutečnosti pak to tak není. Na jednu stranu člověka zamrzí, že někoho můj výklad nezaujal, na druhou stranu je doslova nabíjející impuls, když se některý žák o probíraný problém zajímá hlouběji.

Postavení učitele se mění, protože už i ta výchova v rodině je jiná, než byla dřív. Zpětně to mohu posoudit i na sobě, jako žák bych si nikdy k učiteli nedovolil to, co je dnes zcela běžné.

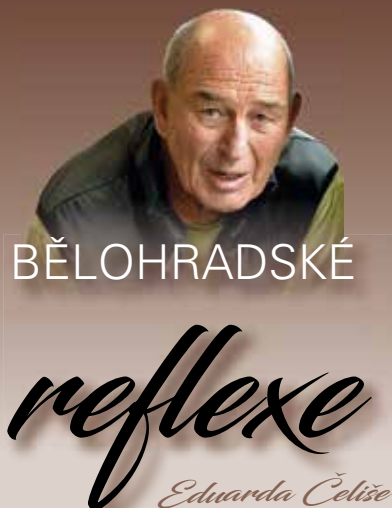
Ale mezigenerační porovnání vzdělanosti žáků je hrozně těžké. Je třeba si také uvědomit, že dřív nebylo tolik možností jako dnes. Teď je vše rychlejší, přístup k informacím je takřka okamžitý, běžně se komunikuje na sociálních sítích, hrají se sofistikované hry, ... Každodenní kontakt s počítačem nebo mobilem se stal samozřejmostí a někdy je i dost obtížné žáky od toho virtuálního světa odtrhnout a přimět je k soustředění na probíranou látku.

Protože v té virtuální rovině chybí osobní setkání, myslím, že role učitele bude i do budoucna stále nezastupitelná. A to i kdyby výuka probíhala distančně. Vždyť komunikace „face to face“ bude stále vzácnější.“

Nelze tedy předvídat, jakým směrem se výuka dalších generací vydá. Určitě však učitele vždycky potěší, když po letech při vzpomínkách na školní léta uslyší od svého žáka pochvalná slova.

Při jednom vystoupení v jičínském divadle herec Jaroslav Dušek vzpomněl svého učitele slovy: „Byl rázný a přísný, ale spravedlivý a čestný.“ Když pak takovéto zhodnocení učitel slyší, pohladí ho po duši nejen slova samotná, ale i vědomí, že zakořenil v srdcích žáků hodně hluboko.

Jaroslav Voves, foto: autor

BĚLOHRADSKÉ

reflexe

Eduarda Čelíše

FAJN PRODEJNA

Přes léto jsem nátěry kolem baráku nestihl, tak alespoň natírám s nástupem podzimu. Kam jímam pro barvu a vše k tomu potřebné než do prodejny barev a laků, pobočky drogerie Kiecových. Jenom mohou doporučit. Pan vedoucí poradí, vysvětlí, upřesní. Vážení, já dávám podtrženou jedničku.

BEST OF BAŽÁRNA

Koncem září vrcholí místní tenisové klání – Best of Bažárna, krásný to název, snad hodný patentování. Kdo vyhrál, kdo byl nejvýš na pomyslné bedně? Jakub Matouš, Luboš Vokál, Samuel Kindl a v mixech Miroslava Jelínková a Michal Pípal. Gratulace i od Bělohradských listů.

TENISOVÁ CHALOUPKA

Před více než třiceti léty byla srovnána se zemí zahradní restaurace v Bažantnici. V centru bývalého lázeňského parku, dnes přírodní památky, je původní hrabčecí seník, od roku 1930 tenisová klubovna. Doufám, že romantickou chaloupku nebude následovat osud legendární zahradní restaurace. Vše mají v rukou Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (majitel), bělohradský městský úřad a v pozadí i místní tenisový oddíl.

KODEŠ VYPADÁ DOBŘE

Jak říká sportovní redaktor MF DNES Radek Machek: „Není dobře, když se zveřejňuje fotka sportovce a redaktora, který s ním dělá rozhovor!“ Proto se nechlubím fotografií s Janem Kodešem. Ale manželce ji ukazují. „O kolik je Kodeš mladší než ty?“

„O rok. Je šestačtyřicátý.“

„On ale vypadá o víc mladší než ty!“

Víc není třeba nic psát.

Jenom to, že se omlouvám za tentokrát tři tenis-reflexe.

VŠO a Městská knihovna Lázně Bělohrad s podporou Města Lázně Bělohrad vyhlašuje

I. ročník literární soutěže

Raisiv Bělohrad

Milí čtenáři a účastníci soutěže, s lítostí Vám oznamujeme, že jsme nuceni, vzhledem k celoplošným omezením spojeným s onemocněním covid-19 literární soutěž Raisiv Bělohrad přesunout na **DUBEN 2021**.

Prispěvatelům velice děkujeme za zaslání příspěvků do literární soutěže. Velmi nás těší Váš zájem, který jste projevili zasláním soutěžních příspěvků. Celkem jsme obdrželi více než padesát příspěvků. Vámi zaslání příspěvků budou pečlivě vyhodnoceny pověřenou soutěžní porotou.

Ještě jednou Vám všem velice děkujeme a budeme se těšit!

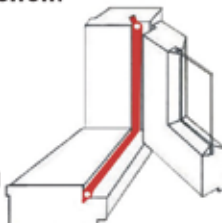
Tým Raisova Bělohradu

ZATĚŠŇUJEME
dřevěná a plastová
OKNA - DVEŘE
historických budov, škol, domů, bytů, chalup

Provádíme montáž
trubičkového těsnění

VÝHODY:

- zabrání ztrátám tepla
- úspory energie
- snižuje hluk zvenčí
- brání proslupu prachu
- snižuje opocování skel

SERVIS:

- demontáž kovotěsu
- promazání kování
- výměna těsnění za nové ji u plastových oken!

TYPY DŘEVĚNÝCH OKEN:

- kyvná, špaletová, eurookna

www.zatesnujeme-okna.cz

zde naleznete videoukázkou naší práce

Jiří Průša

tel.: 733 260 927

Vandalové řádili u Lacinovy hájenky
v Hůře. Neviděl je někdo?

KAMENICTVÍ
Ueverka

Miletín 250

telefon: 493 693 469, mobil: 603 484 779

SVATÁ LUCIE

V nedávné době byla do parčíku na náměstí umístěna kamenná plastika „Svatá Lucie“. Plastika vznikla v roce 2019 při kamenosochání na peckovském hradě.

autor: Adam Rosa

materiál plastiky: Pískovec Hořice (lom u sv. Josefa) **materiál soklu:** Pískovec Dubenec (lom Dubenec) **rozměry plastiky:** 40 cm × 30 cm × 20 cm **rozměry soklu:** 80 cm × 40 cm × 30 cm **podoba sochy:** Plastika představuje poprsí a hlavu dívky s výrazem smíření, lásky, radosti a pohody. Hlava je ozdobena svatozáří, která je v zadní části jištěna šperkem. Socha je zpracována těsně pod nádra, kde vyrůstá z integrovaného plintu v podobě skály. Sokl plastiky je ve tvaru lichoběžníku, je zpracován hrubě, aby vynikla výrazná kresba v kameni. Uprostřed čelní plochy soklu je zasekáno nápisové zrcadlo s hrubým nápisem „Svatá Lucie ze Slunce“.

TAXI Lázně Bělohrad
739 314 714

- taxislužba na zavolání - nonstop - z Lázní Bělohradu
- pomoc seniorům (odvoz k lékaři, na nákup apod.) včetně víkendů
- milý přístup a lidské ceny
- smluvní ceny
- po Lázních Bělohradě 45 Kč

LAZENSKY-EXPRES.CZ

LEVNÁ PŘEPRAVA OSOB (NEJEN PRO SENIORY)

RÁDI VÁS DOPRAVÍME:

- k lékaři
- do lázní
- do nemocnice
- na návštěvu příbuzných
- na nákup
- do restaurace

VÝHODNÉ CENY

Cena přepravy stanovena vždy před jízdou.

VOLEJTE: 773 91 61 91

Bc. Martin Zivř

Bc. Lenka Bičíšřová Dis.

Jiří Hátle

NOVÉ FUNKCE

Od 1. června tohoto roku nastoupil do funkce tajemníka Městského úřadu v Lázních Bělohradě **Bc. Martin Zivř**. Od 1. července se vedoucí nově zřízené organizační složky města Pečovatel'ská služba Lázně Bělohrad stala **Bc. Lenka Bičíšřová, Dis.** Funkci vedoucího organizační složky Technické služby města Lázně Bělohrad převzal od 1. září **Jiří Hátle**. Všichni prošli řádným výběrovým řízením. Kontakt na jednotlivé vedoucí najdete na webových stránkách města. (red)

**KONKURSŇÍ ŘÍZENÍ NA ŘEDITELE/ŘEDITELKU
BĚLOHRADSKÉ MATEŘSKÉ ŠKOLY**

Rada města Lázně Bělohrad opětovně vyhlásila konkursní řízení na obsazení vedoucího pracovního místa ředitel/ředitelka Bělohradské mateřské školy.

Kompletní informace o vyhlášeném konkursním řízení mohou případní uchazeči nalézt na úřední desce a webu města Lázně Bělohrad. (red)

13. ZÁŘÍ BYL NA
HŘBITOVĚ
V HORNÍ NOVÉ
VSI VYSVĚCEN
OBNOVENÝ
MISIJNÍ KŘÍŽ

**NOVÉ LAVIČKY A STŮL
U KŘÍŽKU NA HRÁDKU
V DOLNÍ NOVÉ VSI**

Vážení spoluobčané města Lázně Bělohrad, tentokrát Vás chceme informovat o novém „posezení“ u křížku na Hrádku v Dolní Nové Vsi.

Na základě podnětu našeho občana, moc děkujeme, jsme upravili prostor pozemku u křížku na Hrádku v Dolní Nové Vsi, kde jsme umístili dvě nové lavičky, stůl a odpadkový koš.

Věříme, že toto místo bude nám všem příjemně sloužit při procházkách i posezení na jedné z vyhlídek na naši krásnou Bělohradskou kotlinu.

Celkové náklady se blíží k 8 tis. Kč. V neposlední řadě děkujeme pracovníkům Technických služeb našeho města za výrobu a instalaci.

Antonín Schánilec, místostarosta

Výzva občanům

aneb rozsvícení vánočního stroměčku netradičně

Vzhledem k současné situaci rozsvítíme společně všechna vánoční světla na náměstí, domech, za okny a v zahradách

najednou **29.11. v 17 hodin**

a poté se můžeme projít ulicemi našeho města

Lázně Bělohrad
2021

**KALENDÁŘ 2021
V PRODEJI**

Nový kalendář Lázní Bělohradu 2021 je možné zakoupit v trafikách Mája a Důvěra, v prodejně COOP, v pekárně Rýdl a v cestovní kanceláři Hoška tour

Jan Kodeš

V BAŽANTNICI

PSAL SE SRPEN ROKU 1928, KDYŽ PŘIJEL DO BĚLOHRADU PROFESIONÁLNÍ MISTR SVĚTA V TENISE KAREL KOŽELUH. JE STŘED ČERVENCE O 92 LET POZDĚJI A NA TENISOVÉ KURTY DO BAŽANTNICE PŘIJÍZDÍ DALŠÍ OHROMNÝ MISTR TOHOTO BÍLÉHO SPORTU – JAN KODEŠ, VÍTEŽ WIMBLEDONU 1973 A FRENCH OPEN 1970 A 71. JAN KODEŠ JE PRÁVEM V „MÉ ČTVEŘICI“ ČESKOSLOVENSKÝCH TENISOVÝCH OBRŮ. MIMO KOŽELUHA A KODEŠE DÁLE JAROSLAV DROBNÝ A IVAN LENDL.

Na vaše wimbledonské finále s Metrevelim jsme se dívali v přelplněném obývacím. Dávala to tehdy nová ČT dvojka.

Tenhle přenos byl takový menší průlom. Když jsem vyhrál dvakrát Roland Garros, přenos nebyl. A můj zápas s Nastasem běžel v Bukurešti přímým přenosem... Ten přelom byl v tom, že ve finále Wimbledonu jsme byli oba ze socialistického bloku. Jestli to dávala právě nová dvojka nevím, já byl na kurtě!

No, u té dvojky jsme vám, pane Kodeši, všichni moc fandili.

„Ty bláho! Já byl na vojně a velitel nám dal volno, připravte se, v televizi bude finále Wimbledonu – Kodeš s Metrevelim,“ po letech mi vypravují fandové.

Známé je i vaše semifinále ve French Open před padesáti lety s Govenem a rada od Jaroslava Drobného.

Domácí Georges Goven, takový d'Artagnan, hrál brilantně, vedl dva jedna na sety. V přestávce přišel za mnou do šatny Karel Šulc, tenkrát to ještě šlo. Jarda Drobný mi právě přes Šulce poslal vzkaz, že musím hrát čop, ten se zastaví, zůstane u země. A taky jo, otočil jsem mač a vyhrál zbylé sety 6:2, 6:3. Ležel jsem na masérském stole a ptám se, co Jarda. Ten už je pryč nad kanálem La Manche a letí do Londýna, bylo mu jasné, že vyhraji a budu ve finále s Franulovičem.

Pojďme, pane Kodeši, k „bělohradsky“ známým tenisům. Petr Koláček, Petr Baďura, Jarda Čapoun, Jan Kurz, Jirka Kučera.

Na pardubické Juniorce jsem slyšel z amplionu: „Koláček, Koláček, na kurt!“ Baďuru pamatuji, že hrál za pražskou Pragu a že měnil výsledkovou tabuli na Štvanici, já byl v elitní čtyřce sběračů... Honzu Kurze znám jako Tepličáka a Jardu Čapouna coby Bydžováka. A Jirka Kučera je dlouholetý kamarád, před chvílí jsem byl u Kučerových na kávě.

Jezdil jsem po světě a o klukách, co hráli domácí ligu, jsem vůbec nevěděl.

Ještě jedno jméno – Luděk Hofman.

Chodili jsme spolu v Karlíně do školy. Ludva seděl v lavici za mnou. Dělal správce u nás na Štvanici, řídil i tramvaj. Hodnej, prima kluk.

Vladimír Vovka Zábrodský, hokejista, tenista, hráli jste spolu?

Než odešel asi v 69. do Švédska, tak jsme spolu hráli na Slávii přebor Prahy. Prohrál jsem 4:6, 3:6 a Vovka si výhru hodně považoval.

Jiří Javorský, dlouholetá jednička reprezentace.

Začínal jsem v Davis cupu. Hráli jsme v Bratislavě debla proti Rakousku a já mu vykal.

„Pane Javorský, vemete si servis?“

„Ty seš mladej, začni servírovat ty!“

„Já ho třeba prohraju!“

„Nevadí, nebudeš první ani poslední.“

Jirka byl bezvadnej. Zapadl jsem do DC party – on, Korda, Štrobl. Na soustředění v harrachovském Rýžovišti mastili do dvou hodin na pokoji mariáš. Dával jsem si polštáře na hlavu, abych mohl usnout. Ráno, ještě před snídaní, kouřil Jirka Javorský první cigaretu... Ne moc dobrý příklad!

Další naši velcí tenisté byli Široký, Parma, Schönborn.

S Jirkou Parmou jsem coby 16letý prohrál na přeboru Prahy. A to jsem měl v rozhodujícím setu 5:3 a dva mečboły. U sítě jsem brečel a Jirka mě vzal kolem krku a povídá: „Nic si z toho nedělej, když budeš hrát jako dneska, jednou budeš dobrej!“ On emigroval do Ameriky, setkali jsme se v 71., kdy jsem byl ve finále US Open. Jirka Parma mi radil: „Když tě vyžene soupeř do rohu, tak to podeber, zahraj svíci a vracej se na prostředek, a nech, ať si zasmečuje, zahraje. Zachrániš výměnu a často se stane, že ji vyhraješ!“ To dnešní hráči nedělají, oni se za to stydí, vyběhnou do rohu a praštěj do toho, vyhodí to. Říkám mladým: Nadal zahraje oblouk, a za nic se nestydí, zrovna tak se nestyděl ani Borg...

Co vaše rakety? Já měl tehdá dunlopku za 435 korun z Pragoimpa...

Začínal jsem na Čechii Karlín s artiskou, co měla na jedné straně olympijské kruhy. Když přijel do Prahy na exhibici Mexičan Rajes, tak od něho pro mě odkoupili dvě rakety dunlop maxplay. První French Open jsem hrál s raketou australské firmy Spalding, druhý s wilsonkou Jack Kramer a s wilsonem jsem měl své největší úspěchy. Od roku 75, když končila tato smlouva, jsem přešel k belgickému Snauwaert. Nabídlí i můj autogram na modrou raketu.

Který Grand Slam byl ten váš?

Měl jsem rád všechny. Grand Slam je vlastně mistrovství světa, tak člověk musí umět hrát na všem. Ale jasně, že antuka – Paříž. Dnes ATP

a WTA strašně zavedly beton. Já hrál na betonu čtyřikrát za rok – San Francisco, Los Angeles, Phoenix, Sacramento. Jinak se v té době v Americe hrálo na šedé antuce. V 79. se otvíral nový Flushing Meadows, to jsem hrál US Open naposledy.

Davis cup na Štvanici, to bylo něco! V lóži vedle vaší lavičky sedával předseda vlády Štrougal.

Ano. Štrougal sedával tam, kde kdysi s oblibou i prezident Edvard Beneš a Honza Masaryk. Měl rád průpovídky Jirky Hřebce, který křičel: „Hraju za stranu a vládu!“ A když mu předseda vlády vytýkal, že nebojuje, Hřebec odpovídal: „Tak pojď bojovat za mě!“ Měl jsem dobrou formu, byla to velice úspěšná, krásná doba.

Prý jste nezačínal s tenisem, ale fotbalem.

No jo, ze začátku mě víc bavil fotbal. V deseti poprvé za žáky, trenýrky jsem měl po kotníky. Za Čechii Karlín, než nás přejmenovali na Duklu Karlín. Kopali jsme i dorosteneckou ligu a měli docela silný mančaft, kterému vévodil Honza Mareš, pozdější stopér Slávie. Nastupoval jsem na levém křídle či levé spojce. Hráli jsme předzápasy lize, na Spartě, Dukle, na Slávii. Po nás nastupovali Masopust, Pluskal, Kvašňák. Skoro bylo vyprodáno, když jsem kopal roh, tak lidi řvali: „Pořádně se do toho opři!“ Měl jsem radost, když jsem koženěj, nasáklej balón dokopl do malýho vápna... Teprve po vítězství na pardubické Juniorce jsem fotbalu nechal.

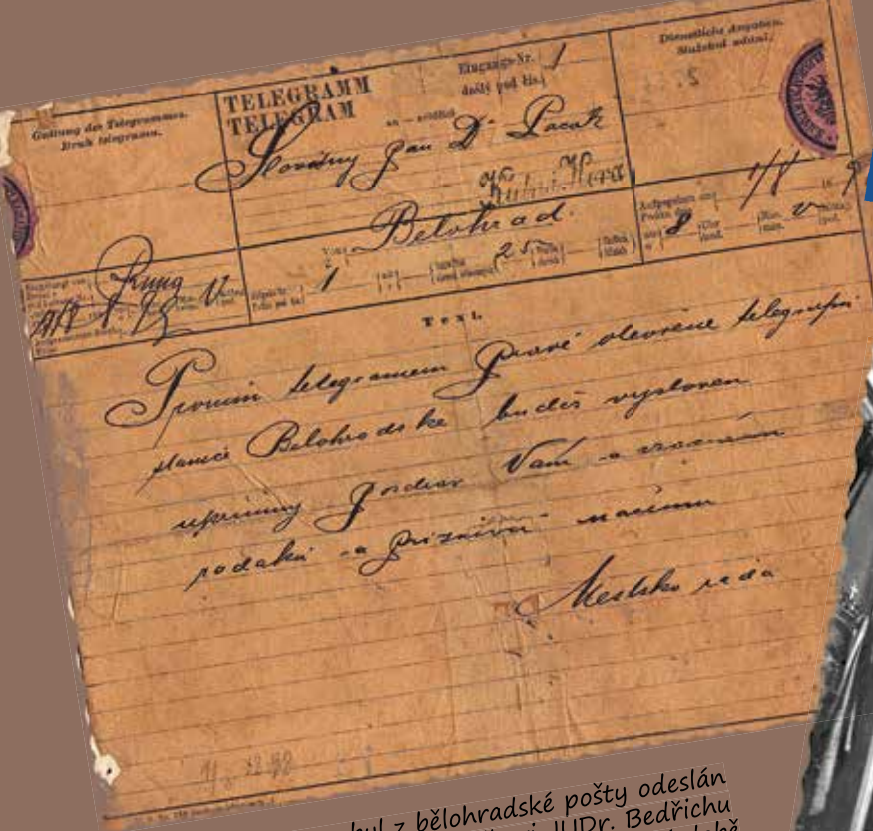
Pane Kodeši, jste slávista? Často vás vidám v Edenu.

Otec byl slávista a já jsem taky, ale jenom fotbalovej. Jsem čestným členem ČLTK na Štvanici i na Spartě. V zásadě fandím Slávii i Spartě. Ale když se hraje legendární derby, tak fandím sešivaným. Srdce mám z poloviny slávistické a z druhé spartánské!

Moc fajn se povídalo s Janem Kodešem. A nezůstalo jenom u rozhovoru pro můj diktafon. Mistr Kodeš přišel i tenisově vyprávět mezi přátele před naši klubovnu. Inu, Jan Kodeš a Bažantnice patří k sobě.

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

1

Historické fotky z Lázní Běláhořadu

2

Běláhořadský kostel byl vyzdoben barokními freskami Josefa Kramolína

3

První telegram byl z běláhořadské pošty odeslán 17. 8. 1898 zdejšímu rodákovi JUDr. Bedřichu Pacákovi, poslanci Rakouského sněmu, v té době žijícímu v Kutné Hoře

Stará pošta

4

Pouť v Běláhořadě 1906

5

Brtev, 50. léta minulého století

6

Hřídelec na pohlednici z roku 1907

7

Pohled na část Běláhradu z hotelu Janeček někdy ve třicátých letech minulého století

8

Kostel a stodola za Sehnalovou hospodou, jinak nic

9

Tenis kolem roku 1910, vlevo Vanda Reumannová Wagnerová

10

Běláhrad před rokem 1880 – nádraží, pivovar, škola, kostel a vzadu Zvičina

ISSN 2533-8005

9 772533 800006

10